

BACHADON ARTERIYALARINI EMBOLIZATSIYA QILGANDA POSTEMBOLIZATSIYA ASORATLARI

Ubaydullayev Shahboz Abbosovich
tibbiyot fanlari nomzodi

Annotatsiya. Ushbu maqolada bachadon arteriyalarini embolizatsiya (UAE – uterine artery embolization) amaliyoti natijasida yuzaga keladigan postembolizatsiya asoratlari tahlil qilinadi. Bachadon arteriyalarini embolizatsiya odatda mioma, postpartum qon ketishi yoki boshqa ginekologik patologiyalarni davolashda qo'llaniladi. Maqolada postembolizatsiya davrida uchraydigan eng ko'p uchraydigan asoratlar, jumladan: og'riq, ishemiya, infektsiya, bachadon funktsiyasining buzilishi va reproduktiv muammolar, shuningdek, ularni oldini olish va davolash usullari yoritilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, to'g'ri bemor tanlash va protokolga amal qilish postembolizatsiya asoratlarini sezilarli darajada kamaytiradi.

Kalit so'zlar: bachadon arteriyasi embolizatsiyasi, postembolizatsiya asoratlari, uterin fibroid, og'riq, ishemiya, infektsiya, reproduktiv funksiyaning buzilishi, minimal invaziv jarrohlik, ginekologik kasalliklar, bemor nazorati.

Аннотация. В данной статье анализируются осложнения после эмболизации маточных артерий (UAE – uterine artery embolization). Эмболизация маточных артерий обычно применяется для лечения миомы, послеродового кровотечения и других гинекологических патологий. Рассматриваются наиболее часто встречающиеся осложнения после процедуры, включая боль, ишемию, инфекции, нарушение функции матки и репродуктивные проблемы, а также методы их профилактики и лечения. Результаты исследования показывают, что правильный отбор пациентов и соблюдение протокола значительно снижают риск постэмболизационных осложнений.

Ключевые слова: постэмболизационные осложнения, миома матки, боль, ишемия, инфекция, нарушение репродуктивной функции, минимально инвазивная хирургия, гинекологические заболевания, наблюдение пациента

Annotation. This article analyzes complications following uterine artery embolization (UAE). UAE is commonly used to treat fibroids, postpartum hemorrhage, and other gynecological conditions. The study discusses the most frequent postembolization complications, including pain, ischemia, infection, impaired uterine function, and reproductive issues, as well as prevention and management strategies. The results indicate that proper patient selection and adherence to protocol significantly reduce the incidence of postembolization complications.

Keywords: uterine artery embolization, postembolization complications, uterine fibroid, pain, ischemia, infection, impaired reproductive function, minimally invasive surgery, gynecological diseases, patient monitoring

Bachadon arteriyalarini embolizatsiya (UAE) zamonaviy minimal invaziv ginekologik protsedura bo'lib, asosan uterin fibroidlar, postpartum qon ketishi va boshqa ginekologik patologiyalarni davolashda qo'llanadi. Ushbu usul bachadonni saqlash imkonini beradi va an'anaviy gisteroektomiyaga nisbatan kam invazivligi bilan ajralib turadi. UAE yuqori samaradorlikka ega bo'lishiga qaramay, postembolizatsiya davrida ayrim asoratlar yuzaga kelishi mumkin. Eng ko'p uchraydigan asoratlar qatoriga og'riq, bachadon to'qimasida ishemiya, infektsiya, reproduktiv funktsiyaning buzilishi va kamdan-kam hollarda jiddiy qon ketishi kiradi.

Postembolizatsiya og'riqi odatda birinchi 24–48 soatda seziladi va analgetiklar bilan boshqariladi. Arteriyalarni embolizatsiya qilish natijasida mioma va ba'zan sog'lom to'qimalarda qon ta'minoti kamayishi mumkin, bu kamdan-kam hollarda nekrozga olib keladi. Shuningdek, reproduktiv funktsiyani saqlashni istagan bemorlarda homiladorlik imkoniyatiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Infektsiyalar esa endometrit yoki nekroz bilan bog'liq holatlarda yuzaga keladi, bu esa antibiotik profilaktikasi va diqqat bilan monitoringni talab qiladi.

Postembolizatsiya asoratlarini kamaytirish uchun bemorlarni to'g'ri tanlash, protsedura davomida ehtiyotkorlik bilan ishlash, analgetik va antibiotik profilaktikasi, shuningdek postoperatsion nazorat muhimdir. Ushbu choralar asoratlarning yuzaga kelish ehtimolini sezilarli darajada kamaytiradi va bemorlarning tiklanish jarayonini silliq o'tkazishga yordam beradi. Shu bilan birga, UAE amaliyoti klinik jihatdan samarali bo'lib, minimal invaziv jarrohlikning afzalliklarini to'liq namoyon etadi.

Bachadon arteriyalarini embolizatsiya (UAE) zamonaviy minimal invaziv ginekologik protsedura bo'lib, asosan uterin fibroidlar, postpartum qon ketishi, adenomyoz va boshqa ginekologik patologiyalarni davolashda qo'llanadi. Ushbu usul bachadonni saqlash imkonini beradi, an'anaviy gisteroektomiyaga nisbatan kam invazivligi va qisqa tiklanish davri bilan ajralib turadi. Protседura yuqori samaradorlikka ega bo'lishiga qaramay, postembolizatsiya davrida bemorlar turli darajada asoratlar bilan duch kelishlari mumkin, bu esa UAE amaliyotida xavfsizlik va nazorat masalalarini dolzarb qiladi.

Postembolizatsiya davrida eng ko'p uchraydigan asoratlardan biri bu og'riqdir. Ko'pincha qorin past qismida yoki pastqorin sohasida seziladigan og'riq birinchi 24–48 soatda eng kuchli bo'lib, analgetiklar va spazmolitik preparatlar bilan boshqariladi. Og'riq intensivligi bemorning individual sezgirliги, embolizatsiya miqdori va fibroid hajmiga bog'liq bo'lishi mumkin. Shuningdek, arterial embolizatsiya natijasida mioma va ba'zan sog'lom bachadon to'qimalarida qon ta'minoti kamayadi, bu esa kamdan-

kam hollarda ishemiya yoki to'qima nekroziga olib keladi. To'qima nekrozi asosan yirik fibroidlar yoki bir vaqtning o'zida ikkala arteriyani embolizatsiya qilganda uchraydi.

Infektsiyalar ham postembolizatsiya davrida yuzaga kelishi mumkin. Endometrit, fibroid nekrozi bilan bog'liq infeksiyalar va kamdan-kam hollarda sepsis holatlari paydo bo'lishi ehtimoli mavjud. Shu sababli profilaktik antibiotiklar, steril operatsion sharoit va postoperatsion monitoring zarur hisoblanadi. Infektsiyalar erta aniqlanmasa, ularni davolash murakkab va ko'p vaqt talab qilishi mumkin.

Reproduktiv funktsiyaning buzilishi ham muhim masala hisoblanadi. Homiladorlikni rejalashtirayotgan ayollarda UAE ba'zan homiladorlik imkoniyatini pasaytirishi yoki abort xavfini oshirishi mumkin. Biroq, ba'zi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yosh ayollarda va mos tanlangan bemorlarda reproduktiv funktsiya saqlanishi mumkin. Shu sababli bemorlarni tanlash va homiladorlik rejasini hisobga olish UAE amaliyotida muhimdir.

Kamdan-kam hollarda jiddiy qon ketishi, tromboz yoki emboliya yuzaga kelishi mumkin. Bu asoratlarda odatda individual anatomik xususiyatlar, noto'g'ri embolit materiali tanlovi yoki protsedura davomida texnik xatoliklar bilan bog'liq. Shuning uchun jarrohlik tajribasi, to'g'ri texnika va postoperatsion nazorat xavfsizlikni oshiradi.

Postembolizatsiya asoratlarini kamaytirish uchun bir nechta choralar qo'llaniladi. Bemorlarni to'g'ri tanlash, protokollarga qat'iy amal qilish, analgetik va antibiotik profilaktikasi, postoperatsion monitoring, shuningdek bemorlarni uy sharoitida ham kuzatish muhim hisoblanadi. Shu choralarga rioya qilinsa, UAE natijasi samarali bo'lib, asoratlarda ehtimoli sezilarli darajada kamayadi.

UAE amaliyotining afzalliklaridan biri uning minimal invazivligi va tez tiklanish davri hisoblanadi. Bemorlar odatda bir necha kun ichida kundalik faoliyatga qaytishi mumkin. Protsedura bachadonni saqlash imkonini berishi va an'anaviy gisteroektomiyaga nisbatan psixologik va fiziologik jihatdan kamroq stress bilan bog'liq. Shu bilan birga, postembolizatsiya asoratlarini bilish va ularni oldini olish choralari ko'rish klinik natijalarni yaxshilash va bemor xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Bachadon arteriyalarini embolizatsiya zamonaviy minimal invaziv ginekologik protsedura bo'lib, asosan uterin fibroidlar va postpartum qon ketishini davolashda samarali qo'llaniladi. Ushbu usul bachadonni saqlash imkonini beradi va an'anaviy gisteroektomiyaga nisbatan kam invazivligi bilan ajralib turadi. Shu bilan birga, postembolizatsiya davrida turli asoratlarda – og'riq, ishemiya, infeksiya, reproduktiv funktsiyaning buzilishi va kamdan-kam hollarda jiddiy qon ketishi – yuzaga kelishi mumkin.

Postembolizatsiya asoratlarini kamaytirish uchun bemorlarni to'g'ri tanlash, protsedura davomida ehtiyotkorlik bilan ishlash, analgetik va antibiotik profilaktikasi, shuningdek, postoperatsion monitoring muhim hisoblanadi. To'g'ri yondashuv va nazorat bilan UAE amaliyoti yuqori samaradorlikka ega bo'lib, bemorlar hayot sifatini saqlash va tez tiklanishni ta'minlash imkonini beradi. Shu sababli, postembolizatsiya asoratlarini bilish, ularni oldini olish choralari ko'rish va bemorlarni diqqat bilan kuzatish klinik amaliyotda muhim ahamiyatga ega.

Bachadon arteriyalarini embolizatsiya zamonaviy minimal invaziv ginekologik usul bo'lib, bachadonni saqlashni ta'minlaydi va an'anaviy gisteroektomiyaga nisbatan kam invaziv hisoblanadi. Ushbu protsedura samarali bo'lishiga qaramay, postembolizatsiya davrida og'riq, ishemiya, infektsiya, reproduktiv funktsiyaning buzilishi kabi asoratlar yuzaga kelishi mumkin. Shuning uchun bemorlarni to'g'ri tanlash, protsedura davomida ehtiyotkorlik, analgetik va antibiotik profilaktikasi hamda postoperatsion nazorat muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Goodwin S.C., va boshqalar. Simptomatik fibroidlarda bachadon arteriyasini embolizatsiya: klinik yangilanish. Radiologiya, 2017; 283(1): 1–14.
2. Spies J.B., va boshqalar. Leyomiomalarda bachadon arteriyasini embolizatsiya asoratlari. Obstetrika va Ginekologiya, 2002; 99(5): 873–880.
3. Mara M., va boshqalar. Fibroidlarda bachadon arteriyasini embolizatsiyadan keyingi uzoq muddatli natijalar. Fertilitet va Sterilitet, 2008; 90(1): 114–121.